

ELEKTRİK PİYASASINDA TEMİNAT UYGULAMASI

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Kanun), Türkiye’de elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanması hedeflerini gözetmektedir. Kanun, üretim faaliyetinde bulunmak üzere ön lisans ve üretim lisansı alacak piyasa aktörlerinin gerek belli bir ekonomik yeterliliğe sahip olmasını sağlamak gerekse piyasada lisans ticareti üzerinden rant sağlanmasının önüne geçmek amacıyla “teminat” müessesesine yer vermiştir. Bu çalışmanın içeriğini, teminat uygulamasının kapsamı ile hangi durumlarda iade edileceği veya irat kaydedileceği vb hususlar oluşturmaktadır.

Teminat Kapsamındaki Faaliyet ve Lisanslar

Teminat sunma yükümlülüğü, piyasada elektrik üretim faaliyeti yürütmek üzere önlisans ya da üretim lisansı başvurusu yapacak kişileri kapsamaktadır.

Kanun’un “Lisans Esasları” başlıklı 5 inci maddesinin yedinci fıkrasında üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiden, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliğine ve büyüklüğüne göre teminat mektubu alınacağı düzenlenmiştir.

Yine Kanun’un “Önlisans Esasları” başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde önlisanslarla ilgili olarak başvuru, değerlendirme ve teminat mektubu usul ve esasları ile önlisansın verilmesi, tadili, sona ermesi, iptali, süresi ve süre uzatımı hâllerinde uygulanacak usul ve esasların Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür.

EPDK’nın çıkarmış olduğu Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği’nin 12 nci maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendinde önlisans başvurusunda bulunacak piyasa aktörlerinin, 20 nci maddesinin altıncı fıkrasının (b) bendinde de üretim lisansı başvurusunda bulunacak kişilerin, EPDK’ya başvuruya konu tesisin türü, kapasitesi ve gerektirdiği yatırım tutarına göre EPDK tarafından belirlenecek miktarda teminat sunması şart koşulmuştur.

Teminatın Türü

Kanun'un 5 inci maddesinin yedinci f ve 6 ncı maddesinin birinci fıkralarında "Teminat Mektubu" ifadesi kullanılmış; Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin teminat uygulamasının düzenlendiği 12 ve 20 nci maddelerinde ise teminatın "banka teminat mektubu" olarak verileceği yazılmıştır. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 12 nci maddesinde, Kuruma sunulacak banka teminat mektubunun şekil ve içeriğinin Kurul tarafından belirleneceği öngörülmüştür. Kurulun hazırlamış olduğu teminat mektubu örnekleri ekte verilmektedir (Ek-1,2,3,4).

Teminat Miktarı

Önlisans ve üretim lisansı başvurusu kapsamında sunulması gereken teminat miktarları 21/11/2013 tarihli ve 4709-6 sayılı Kurul Kararıyla belirlenmiştir.

Karar'ın 1 inci maddesinde önlisans başvuruları için teminat mektubu tutarı belirlenmiştir. Buna göre önlisans başvurusunda bulunacak tüzel kişilerden MWm cinsinden beher kurulu güç (virgülden sonraki iki basamak dâhil) başına 10.000 (onbin) TL tutarında teminat mektubu alınacaktır. Ancak, teminat mektubunun tutarı hiçbir şekilde 5.000.000 (beş milyon) TL'yi aşmayacaktır.

Karar'ın 2 inci maddesinde ise üretim lisansı başvurularında Kuruma sunulması gereken banka teminat mektubu tutarları tablo halinde belirlenmiştir. Üretim lisansları, kurulu güçlerine göre üç gruba ayrılmış ve her gruba uygulanacak teminat tutarının, yatırım tutarının belli bir oranı olarak belirlenmesi yöntemi benimsenmiştir. Teminat tutarının belirlenmesinde esas alınacak veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kurulu Güç (MWm)	Öngörülen toplam yatırım tutarına uygulanacak yüzde (%)	Uygulanan Formül
$0 < P \leq 10$	6	$P \times \text{TYT} \times 0,06$
$10 < P \leq 100$	4	$\text{TYT} \times [0,6 + (P - 10) \times 0,04]$
$P > 100$	2	$\text{TYT} \times [4,2 + (P - 100) \times 0,02]$

P : Kurulu Güç (MWm cinsinden; virgülden sonraki iki basamak dâhil)

TYT : Kurum tarafından öngörülen toplam birim yatırım tutarı (TL)

Üretim lisansı teminat mektupları için de 157.200.000 TL'lik bir üst sınır belirlenmiştir.

Teminat Mektubunun Süresi

EDPK, nükleer enerjiye tesislere ilişkin lisans başvuruları ile diğer kaynakları kullanacak tesislere ilişkin lisans başvuruları için farklı banka teminat mektubu örnekleri belirlemiştir. Teminat mektuplarının süreleri de EPDK'nın hazırlamış olduğu bu mektup örneklerinde farklı olarak yer almıştır. Teminat mektubu örnekleri incelendiğinde nükleer enerjiye dayalı tesisler için verilecek teminat mektuplarının süresinin 15 yıla sınırlandırıldığı, diğer kaynaklara dayalı tesislere ait mektupların ise süresiz olduğu görülmektedir.

Teminat Mektubunun İadesi

Teminat mektuplarının iadesi, ilgili mevzuatta önlisans ve üretim lisansları için ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Önlisans başvurusu kapsamında alınan teminat mektupları, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca:

- Önlisans başvurusundan vazgeçilmesi veya önlisans başvurusunun reddedilmesi,
- Önlisansın, önlisans sahibi tüzel kişiden kaynaklanmayan bir nedenle iptal edilmesi,
- Önlisansın, önlisans sahibi tüzel kişiden kaynaklanmayan bir nedenle sona erdiğine Kurul tarafından karar verilmesi,

halinde başvuru sahibine iade edilecektir.

Üretim lisansı başvurusu kapsamında ibraz edilen teminat mektupları ise aynı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca:

- Lisans başvurusundan vazgeçilmesi veya başvurunun reddedilmesi halinde,
- Lisansa konu üretim tesisinin geçici kabulünün yapılması

ilgili kişiye iade edilecektir.

Teminatın İrat Kaydedilmesi

Teminat mektuplarının hangi durumlarda irat kaydedileceği yine Yönetmeliğinin 45 inci maddesinde önlisans ve üretim lisansı başvuruları için ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Önlisans başvurusu kapsamında alınan teminat mektupları, Yönetmeliğinin 45 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca:

- Önlisans sahibinin 20 nci maddede belirtilen süre içerisinde üretim lisansı başvurusunda bulunmaması,

- Önlisans sahibinin, önlisans süresinde yerine getirmesi gereken yükümlülüklerini süresi içerisinde yerine getirmemesi,
- Yönetmeliğin 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde belirtilen durumlar dışında, önlisansın, önlisans sahibi tüzel kişinin talebiyle sona ermesi veya Kurul kararıyla iptal edilmesi,
- Yönetmeliğin 21 inci madde kapsamında lisans başvurusunun yapılmamış sayılmasına karar verilmesi,
- Lisans başvurusu değerlendirmeye alındıktan sonra başvurudan vazgeçilmesi veya mücbir sebep hâlleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında bir sebeple başvurunun reddedilmesi.

hallerinde irat kaydedilecektir.

Üretim lisansı başvurusu kapsamında ibraz edilen teminat mektupları ise aynı 45 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca mücbir sebep hâlleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında:

- Üretim tesisinin lisansta belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması,
- Üretim tesisinin kalan süre içerisinde kurulamayacağını tespit edilmesi,
- Lisansın, üretim tesisinin geçici kabulü yapılmadan önce herhangi bir nedenle sona ermesi veya iptal edilmesi,

hallerinde irat kaydedilecektir.

Av. Mehmet Suat KAYIKÇI, LLM
Ortak, LBF Partners

EK-1 Önlisans başvurusunda Kuruma sunulması gereken teminat mektubu örneği

Tarih :

No :

TEMİNAT MEKTUBU

T.C.

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA

Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi No:51/C Yüzüncüyıl-ANKARA

..... İliİlçesi,mevkiinde kurulması planlanan, dayalı MW_m kurulu gücünde adındaki üretim tesisi için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna (Kurum) önlisans başvurusunda bulunacak/önlisans verilen.....'nın (Şirket), Kuruma vermek zorunda olduğu teminat tutarı olan (rakam ve yazı ile) TL.'yi Bankamız garanti ettiğinden, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde belirtilen teminat mektubunun irat kaydedilmesini gerektiren hallerin gerçekleştiğine Kurul tarafından karar verildiği takdirde, protesto çekmeye, hüküm ve Şirketin iznini almaya gerek kalmaksızın ve Şirket ile Kurum arasında ortaya çıkacak herhangi bir uyuşmazlık ve bunun akıbet ve kanuni sonuçları nazarı itibara alınmaksızın ve kayıtsız şartsız, yukarıda yazılı tutarı ilk yazılı talebiniz üzerine derhal ve gecikmeksizin Kurumunuza veya emrinize nakden ve tamamen ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçecek günlere ait temerrüt faizi ile birlikte ödeyeceğimizi, Bankanın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla ve Banka ad ve hesabına gayrı kabili rücu kabul, beyan ve taahhüt ederiz.

İşbu teminat mektubu kesin, süresiz ve limit dışıdır.

..... **BANKASI A.Ş.**

..... **ŞUBESİ**

Banka yetkililerinin isim, unvan ve imzaları

EK-2 Nükleer enerjiye dayalı önlisans başvurusunda Kuruma sunulması gereken teminat mektubu örneği

TEMİNAT MEKTUBU

T.C.

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA

Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi No:51/C Yüzüncüyıl-ANKARA

..... İliİlçesi,mevkiinde kurulması planlanan/inşa halindeki, nükleer enerjiye dayalı MW_m kurulu gücünde adındaki üretim tesisi için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna (Kurum) önlisans başvurusunda bulunacak/önlisans verilen'nın (Şirket), Kuruma vermek zorunda olduğu teminat tutarı olan (rakam ve yazı ile) TL.'yi Bankamız garanti ettiğinden, Şirketin, elektrik piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, şartname, önlisans ve ilgili diğer mevzuat hüküm ve şartlarını yerine getirmemesi veya ilgili mevzuatta teminat mektubunun irat kaydedilmesini gerektirecek bir nedenle önlisansının sona erdirilmesi veya önlisansının iptali halinde, protesto çekmeye, hüküm ve Şirketin iznini almaya gerek kalmaksızın ve Şirket ile Kurum arasında ortaya çıkacak herhangi bir uyuşmazlık ve bunun akıbet ve kanuni sonuçları nazarı itibara alınmaksızın ve kayıtsız şartsız, yukarıda yazılı tutarı ilk yazılı talebiniz üzerine derhal ve gecikmeksizin Kurumunuza veya emrinize nakden ve tamamen ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçecek günlere ait temerrüt faizi ile birlikte ödeyeceğimizi, Bankanın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla ve Banka ad ve hesabına gayri kabili rücu kabul, beyan ve taahhüt ederiz.

İşbu teminat mektubu banka şubesi limitleri ile sınırlı olmaksızın, kesin ve 15 yıl sürelidir.

..... **BANKASI A.Ş.**

..... **ŞUBESİ**

Banka yetkililerinin isim, unvan ve imzaları

EK-3 Üretim lisansı başvurusunda Kuruma sunulacak teminat mektubu örneği

Tarih :

No :

TEMİNAT MEKTUBU

T.C.

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA

Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi No:51/C Yüzüncüyıl-ANKARA

..... İliİlçesi,mevkiinde kurulması planlanan/inşa halindeki, dayalı MW_m kurulu gücünde adındaki üretim tesisi için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna (Kurum) üretim lisansı başvurusunda bulunacak/üretim lisansı verilen.....'nın (Şirket), Kuruma vermek zorunda olduğu teminat tutarı olan (rakam ve yazı ile) TL.'yi Bankamız garanti ettiğinden, mücbir sebep hâlleri ile Şirketten kaynaklanmayan haklı sebepler dışında üretim tesisinin, üretim lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağının tespit edilmesi ya da üretim lisansın, üretim tesisinin geçici kabulü yapılmadan önce herhangi bir nedenle sona ermesi veya iptal edilmesi hâllerinde, protesto çekmeye, hüküm ve Şirketin iznini almaya gerek kalmaksızın ve Şirket ile Kurum arasında ortaya çıkacak herhangi bir uyuşmazlık ve bunun akıbet ve kanuni sonuçları nazarı itibara alınmaksızın ve kayıtsız şartsız, yukarıda yazılı tutarı ilk yazılı talebiniz üzerine derhal ve gecikmeksizin Kurumunuza veya emrinize nakden ve tamamen ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçecek günlere ait temerrüt faizi ile birlikte ödeyeceğimizi, Bankanın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla ve Banka ad ve hesabına gayri kabili rücu kabul, beyan ve taahhüt ederiz.

İşbu teminat mektubu kesin, süresiz ve limit dışıdır.

..... **BANKASI A.Ş.**

..... **ŞUBESİ**

Banka yetkililerinin isim, unvan ve imzaları

EK-4 Nükleer enerjiye dayalı üretim lisansı başvurusunda Kuruma sunulması gereken teminat mektubu örneği

TEMİNAT MEKTUBU

T.C.

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA

Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi No:51/C Yüzüncüyıl-ANKARA

..... İliİlçesi,mevkiinde kurulması planlanan/inşa halindeki, nükleer enerjiye dayalı MW_m kurulu gücünde adındaki üretim tesisi için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna (Kurum) üretim lisansı başvurusunda bulunacak/üretim lisansı verilen'nın (Şirket), Kuruma vermek zorunda olduğu teminat tutarı olan (rakam ve yazı ile) TL.'yi Bankamız garanti ettiğinden, Şirketin, elektrik piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, şartname, lisans ve ilgili diğer mevzuat hüküm ve şartlarını yerine getirmemesi veya lisansa konu üretim tesisinin geçici kabulünü tamamlayarak Kuruma tevsih etmemesi veya bu teminat mektubunun süresinin bitiminden 1 (bir) yıl öncesinde üretim tesisinin kurularak işletmeye alınmasına ilişkin işlemlerin tamamlanmamış olması durumunda teminat mektubunun yenilenerek Kuruma ibraz edilmemesi veya ilgili mevzuatta teminat mektubunun irat kaydedilmesini gerektirecek bir nedenle üretim lisansının sona erdirilmesi veya lisansının iptali halinde, protesto çekmeye, hüküm ve Şirketin iznini almaya gerek kalmaksızın ve Şirket ile Kurum arasında ortaya çıkacak herhangi bir uyuşmazlık ve bunun akıbet ve kanuni sonuçları nazarı itibara alınmaksızın ve kayıtsız şartsız, yukarıda yazılı tutarı ilk yazılı talebiniz üzerine derhal ve gecikmeksizin Kurumunuza veya emrinize nakden ve tamamen ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçecek günlere ait temerrüt faizi ile birlikte ödeyeceğimizi, Bankanın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla ve Banka ad ve hesabına gayrı kabili rücu kabul, beyan ve taahhüt ederiz.

İşbu teminat mektubu banka şubesi limitleri ile sınırlı olmaksızın, kesin ve 15 yıl sürelidir.

..... **BANKASI A.Ş.**

..... **ŞUBESİ**

Banka yetkililerinin isim, unvan ve imzaları